

42. SMOTRA FOLKLORNOG AMATERIZMA GRADA ZAGREBA

Samostalni koncert

DFA KUD-a "Dragutin Domjanić" Vugrovec

05.05.2019. – Društveni dom Vugrovec, 17:00 sati

IZVJEŠĆE ČLANA STRUČNOG POVJERENSTVA (NARODNE NOŠNJE)

UVOD

Program koncerta sastojao se od 8 točaka, a izvelo ga je pedesetak plesačica i plesača (podijeljenih u tri skupine) te petnaestak sviračica i svirača (podijeljenih u dvije skupine). S obzirom na broj izvođačica i izvođača, tijekom programa i vrijeme dostupno za presvlačenje između točaka, može se reći da je *odjevna komponenta* na ovom koncertu ostavila dobar utisak.

Stručnoj komisiji su, sukladno mogućnostima, osigurani potrebni uvjeti za praćenje programa, a svakako treba spomenuti gostoljubivost domaćina koncerta.

ODABIR NARODNIH NOŠNJI

Društvo je program izvelo u čistim i urednim nošnjama, a ruho je za svaku točku odabrano i pripremljeno sukladno dobi i uzrastu izvođačkog sastava.

U slučajevima kada Društvo – za izvedbu pojedinih koreografija – nije na raspolaganju imalo potrebne *kompletne nošnje* i/ili nošnje odgovarajućih veličina, iznađena su zadovoljavajuća rješenja. Bilo je vidljivo da je voditeljsko-garderobijerski tim ovim neizbježnim "kostimografskim improvizacijama" pristupio promišljeno i s puno pažnje.

Glazbeni sastavi su bili odjeveni u nošnje koje su odabrane tako da djeluju "neutralno", što je u skladu s uobičajenom praksom na cjelovečernjim *folklornim koncertima*. Međutim, isto je tako i praksa da *sviračiči-solisti* koji su tijekom izvedbe neke koreografije u izravnom "kontakta" sa plesačicama i plesačima (npr. stoje usred kola) na sebi nose ruho koje je *usklađeno* sa "plesачkom ekipom" i odgovara lokalitetu s kojeg potječe prikazana folklorna građa. O tome bi ubuduće svakako trebalo voditi računa (u slučaju ovog koncerta, to se odnosi na koreografije *Hajd' na livo* i *Prvo leto služil jesam*).

OPĆA SCENSKA UREDNOST

Svi korišteni odjevni predmeti bili su čisti i svojom su veličinom uglavnom odgovarali tjelesnoj građi plesačica i plesača. Jedina je iznimka manji broj mrvicu prekratkih košuljica kod najmlađe grupe.

Osobni nakit i predmeti koje nije moguće smjestiti u kontekst *folklorne izvedbe* (suvremene naušnice, razne vrste *piercinga*, ručni satovi i sl.) nisu bili vidljivi na sceni.

Brade i brkovi kod pojedinih članova starijeg glazbenog sastava bili su uredni, no treba pripaziti i na to da budu u "*klasičnoj*" formi.

PRAVILNO ODIJEVANJE, NOŠENJE I PRIPREMA ZA SCENSKO KORIŠTENJE

Generalno gledajući, nošnje su bile pravilno pripremljene za scensku izvedbu te ispravno odjevene i nošene, iz čega se može zaključiti da su voditelj/i i garderobijer/i sve plesačice i plesače upoznali s tim kako se pravilno priprema i odijeva tradicijsko ruho.

Međutim, na sceni je bilo vidljivo i nekoliko propusta koji se mogu pripisati nedostatku iskustva prilikom odijevanja, što je – s obzirom na dob mladih izvođačica i izvođača – razumljivo.

Primjerice, tijekom izvedbe koreografije *Hajd' na livo* nekoliko *kaluta* se tijekom plesa "objesilo u stranu".

Nadalje, jednoj djevojčici se potkraj koreografije *Prvo leto služil jesam* odvezala i "objesila" podsuknja, no mlada je plesačica, unatoč tom *problemu*, svoju izvedbu na pozornici uspješno odradila do kraja.

Najveći propust pri oblačenju bio je vidljiv – potpuno razumljivo – prilikom izvedbe *posljednje* točke na programu, koreografije *Sesvetsko prigorje*. Naime, iz publike je, naročito prilikom izvođenja *brzih vrtnji* u parovima i četvorkama, djelovalo kao da nekoliko plesačica ima izrazito prekratku podsuknju ili istu uopće ne nosi. Teško je procijeniti radi li se ovdje uistinu o premalim podsuknjama ili slučajnoj nespretnosti prilikom oblačenja, no tom *detalju* bi ubuduće trebalo posvetiti malo više pažnje.

UREĐENJE KOSE I OGLAVLJA

Plesači i svirači su bili uredno ošišani, ali bilo je i nekoliko frizura koje bi mogle "prerasti" u vidljivo suvremene. Ako do toga dođe, preporučljivo je "pokriti" ih šeširima.

Ženska oglavlja bila su korektno, pažljivo i prikladno uređena za svaku točku, a vidio se i trud uloženi u to da frizure budu ujednačene koliko je to moguće. Pohvalno je što se tijekom koncerta nijedna ženska frizura nije "raspala", ali zato bi pojedine plesačice i plesače trebalo podsjetiti ili upozoriti na to da je prilikom plesanja određenih plesova u kolima ili četvorkama (npr. *drmeša*) potrebno paziti da se rukama ne "stišću"/gužvaju pletenice ili *kitnjaci*/mašne/*pantleki* suplesačica.

PRIKLADNOST OBUĆE

Prilikom izvedbe programa, izvođačice i izvođači iz "srednje" i "starije" grupe bili su obučeni u prikladnu tradicijsku obuću. Jedino bi u koreografiji *Hajd' na livo* bilo preporučljivo promijeniti obuću i plesačicama dati opanke koji su prepoznatljiviji i karakterističniji za *slavonsko podneblje*.

Djeca iz "mlađe" skupine nosila su raznoliku obuću. U budućnosti bi svakako trebalo izbjegavati nošenje šlapica sa vidljivo suvremenim obilježjima i nastojati, u skladu s mogućnostima, ujednačiti obuću koju djeca nose na nastupima.

USKLAĐENOST DONJIH RUBOVA SUKNJI/PREGAČA/KOŠULJA

U većini izvedenih točaka bilo je vidljivo da su donji rubovi suknji i pregača te (u nešto manjoj mjeri) donji rubovi muških košulja bili vrlo dobro međusobno poravnati. Isto vrijedi i za košuljice kod "mlađe" dječje grupe – iako su neke od njih bile mrvicu prekratke, sve do jedne su bile međusobno poravnate tako da su im donji rubovi bili na jednakoj udaljenosti od poda.

RAZNOLIKOST

U većini koreografija mogla su se vidjeti "klasična" *kostimografska rješenja*, tj. "uniformiranost" plesačica i/ili plesača, što je na sceni djelovalo vrlo pregledno i uredno.

Najraznolikije nošnje bile su prezentirane u točkama *Hajd' na livo* i *Sesvetsko prigorje*, gdje je "scenska šarolikost" postignuta na način da *cjelokupna odjevna slika* djeluje estetično.

ZAKLJUČAK

Iz onog što je Društvo pokazalo na ovom koncertu, može se zaključiti da je voditeljsko-garderobijerski tim prenio svoje znanje članicama i članovima "izvođačke ekipe" te ih upoznao s tim kako se pravilno priprema i odijeva tradicijsko ruho. Međutim, u kreiranju *ukupnog dojma* na sceni veliku ulogu igraju i ostali faktori, kao što su vrijeme dostupno za presvlačenje, raspoloživi prostor u kojem se plesači/ce presvlače iz nošnje u nošnju, iskustvo pojedinih izvođačica i izvođača, itd. Stoga je *cjelokupna "kostimografska slika"* u nekim točkama izgledala puno bolje nego u drugima. U *odjevnom smislu*, najbolji dojam ostavile su točke *Brala sam žito, Šap, šap* i *Ajd' idemo k Save vod'*. Samo mrvicu lošiji (ali još uvijek dobar) dojam ostavile su točke *Prvo leto služil jesam* i *Naše kolo veliko*, a najviše prostora za poboljšanje ostavile su točke *Hajd' na livo* i *Sesvetsko prigorje*.

Zaključno, može se reći da je na ovom koncertu Društvo pokazalo da su njegovi voditelji i garderobijeri – što se *odijevanja na sceni* tiče – sigurni u ono što rade. Usto, imaju dovoljno iskustva i hrabrosti da improviziraju u slučajevima kad je to nužno.

Nažalost, ukupni dojam ipak malo "trpi" zbog objektivnih razloga, ali radi se o "problemima" koji nisu nepremostivi. Prostora za poboljšanje još uvijek ima, a sa ozbiljnim pristupom kakvog su demonstrirali članice i članovi Društva može se samo napredovati.

Goran Škrlec, dipl. etnolog i antropolog